

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI O'RTA MAXSUS TA'LIM

A.QODIRIY NOMIDAGI JIZZAX HAYAT PEDAGOGIKA

UNIVERSITETI

Tasdiqlayman

Jizzax davlat pedagogika universiteti rektori

prof. Sh.S.Sharipov

2023 yil

5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi bakalavriat
ta'lim yo'nalishi bitiruvchilari uchun mutaxassislik fanlaridan

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI

DASTURI

Bilim sohasi: 100000 – Gumanitar
Ta'lim sohasi: 110000 – Pedagogika
Ta'lim yo'nalishi: 5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq
ta'limi

Jizzax -2023

Usbuhi dastur O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2009-yil 22-maydagi 160-son buyrug'i bilan tasdiqlangan "O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim muassasalari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasi to'g'risida NIZOM" (hozirga qadar mazkur Nizomga bir necha bor o'zgartirishlar kiritilgan bo'lib, 2021-yil 16-noyabrda ro'yxatdan o'tkazilgan, ro'yxat raqami 1963-3 buyrug'iga asosan ishlab chiqildi).

Muassassis chiqaruvchi Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi bo'lib, dastur Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasining 2023-yil 21-fevraldagi Kengashida ma'qullangan. Universitet kengashining 2023-yil 23-fevraldagi 7-sonli yig'ilishida tasdiqlangan.

Tuzuvchilar:

- A.X.Pardayev: – Tarix fakul'teti dekani t.f.n.dotsent
- A.X.Amonlayev: – f.f.n.dots., Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi mudiri
- N.Musinov: – Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi katta o'qituvchisi
- Z.Kasimova: – Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi o'qituvchisi
- J.Shodiyev: – Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi o'qituvchisi
- M.Nabiyeu: – Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi katta o'qituvchisi

Taqirizchilar:

- E.Mallayeva: – O'zMU Jizax filiali Ijtimoiy fanlar kafedrasi dotsenti, s.f.b.f.d. (PhD)
- B.E.Toshboyev: – Falsafa, tarbiya va huquq ta'limi kafedrasi dotsenti (PhD)

Baholash usullari	Test topshiriqlari, yozma ish, tahlil uchun misollar, taqdimotlar
Baholash mezonlari	5 (a'lo) – fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to'la o'zlashtira olish; – fanga oid ko'rsatkichlarni tahlil qilishda ijodiy fikrlay olish; – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – tahlil natijalari asosida vaziyatga to'g'ri va xolisona baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 4 (yaxshi) – o'rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish; – tahlil natijalarini to'g'ri aks ettira olish; – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni jadvallar orqali tahlil etish va tegishli qarorlar qabul qilish. 3 (qoniqarli) – o'rganilayotgan jarayonga ta'sir etuvchi omillarni aniqlash va ularga to'la baho berish; – o'rganilayotgan jarayonlarni analitik jadvallar orqali tahlil etish. 2 (qoniqarsiz) – qaror qabul qilish haqida umumiy bilimga ega bo'lish – o'tilgan fanning nazariy va uslubiy asoslarini bilmaslik; o'tilayotgan fan qonuniyatlarini o'zlashtirishmaslikni bilmaslik

Umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi bo'yicha umumiy o'zlashtirish ko'rsatkichi 2 dan 5 balgacha baholanadi (5 baho – a'lo, 4 baho – yaxshi, 3 baho – qoniqarli, 2 baho – qoniqarsiz) yoki baholash 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkaziladi.

Baholashni 5 baholik shkaladan 100 ballik shkalaga o'tkazish jadvali									
5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala	5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00 — 4,96	100	4,30 — 4,26	86	3,60 — 3,56	72	3,35 — 3,31	67	3,30 — 3,26	66
4,95 — 4,91	99	4,25 — 4,21	85	3,55 — 3,51	71	3,25 — 3,21	65	3,20 — 3,16	64
4,90 — 4,86	98	4,20 — 4,16	84	3,50 — 3,46	70	3,15 — 3,11	63	3,10 — 3,06	62
4,85 — 4,81	97	4,15 — 4,11	83	3,45 — 3,41	69	3,05 — 3,01	61	3,00 — 3,00	60
4,80 — 4,76	96	4,10 — 4,06	82	3,40 — 3,36	68	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,75 — 4,71	95	4,05 — 4,01	81	3,35 — 3,31	67	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,70 — 4,66	94	4,00 — 3,96	80	3,30 — 3,26	66	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,65 — 4,61	93	3,95 — 3,91	79	3,25 — 3,21	65	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,60 — 4,56	92	3,90 — 3,86	78	3,20 — 3,16	64	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,55 — 4,51	91	3,85 — 3,81	77	3,15 — 3,11	63	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,50 — 4,46	90	3,80 — 3,76	76	3,10 — 3,06	62	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,45 — 4,41	89	3,75 — 3,71	75	3,05 — 3,01	61	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,40 — 4,36	88	3,70 — 3,66	74	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60
4,35 — 4,31	87	3,65 — 3,61	73	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60	3,00 — 3,00	60

KIRISH

Mazkur dastur 5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi bakalavriat ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining to'rt yil mobaynida ixtisoslik fanlarini o'qib o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o'tkaziladigan Yakuniy Davlat Attestatsiyasi sinovlari bo'yicha ishlab chiqilgan.

2022/2023 o'quv yilida bitiruvchilarda O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018-yil 25-avgustda 744-son bilan tasdiqlangan o'quv rejasidagi umumkasbiy va ixtisoslik fanlaridan o'tkaziladi.

YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIIYASI: o'tkaziladigan fanlar tarkibi

1. Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi fanlarini o'qitish metodikasi (majburiy fanlari)
2. Davlat va huquq nazariyasi va tarixi (majburiy fanlari)
3. Ma'naviyatshunoslik (majburiy fanlari)

“MILLIY G'OYA, MA'NAVIYAT ASOSLARI VA HUQUQ FANLARINI O'QITISH METODIKASI” O'QUV FANI BO'YICHA

1-modul. Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq fanlarini o'qitish metodikasi fanining predmeti va vazifasi

Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari fanlarini o'qitish metodikasi fanining predmeti, maqsad va vazifalari

Milliy g'oya fanini o'qitish metodikasi kursining dolzarbligi, uning jamiyat ravnaqida komil insonni tarbiyalashda hamda mustaqillikni mustahkamlashdagi o'rni, roli va zarurligi. O'zbekiston Respublikasi «Ta'lim to'g'risida»gi qonun, «Kadrlar tayyorlash Milliy dasturi»ga binoan huquq fanini o'qitishda o'kazilayotgan ishlohatlar. Umumiy o'rta ta'lim, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun yaratilgan Davlat Ta'lim standartlari, dasturlar, darsliklar va o'quv qo'llanmalar.

O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi davrida va ungacha umum o'rta ta'lim, O'rta Maxsus ta'lim tizimida Milliy g'oya fanining mazmun va mohiyati.

Milliy g'oya fanini o'qitish metodikasining predmeti va vazifalari. Milliy g'oya fanini o'qitish jarayonining tarkibiy qismlari va ular o'rtasidagi aloqalar. Milliy g'oya fanini o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Milliy g'oya fanini bo'yicha DTS tuzulishi va mazmuni.

Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari fani darsliklari va ularga qo'yiladigan zamonaviy talablar

Milliy g'oya fani darsligi bilim manbai va ta'lim vositasi sifatida. Milliy g'oya fani darsligining vazifalari ta'lim vositasi asosi muvofiqlashtirish vazifasi; axborot manbai, fan bo'yicha bilimlar tizimi, o'quvchilar bilim va malakalarni integratsiyalash, majburiy o'quv materialini yig'indilari, nazorat vazifasi, huquqni mustaqil o'rganish vositasi, o'z-o'ziga ta'lim vazifasi, shaxs shakllanishiga ta'sir vositasi, tarbiyalovchilik vazifasi. Milliy g'oya fani darsligining asosiy tarkibiy qismlari.

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fanining ta'limni didaktik asoslari.

Milliy g'oya fani darslarida manbalar va qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash

Milliy g'oya fani darsiga qo'yiladigan didaktik talablar: ongli ta'lim, ilmiylik, kursatmalilik,

o'quvchilarni bilish imkoniyati va yosh psixologik xususiyatlari, uzviylik va uzliksizlik, huquqni zamon bilan bog'lash. Ta'lim tarbiya maqsadi va mazmuni. Didaktik jarayon. Tashkiliy shakllari. O'quvchilarda shakllanayotgan ma'lum sifat va xususiyatlarni baholash.

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fanini o'qitishning tashkiliy shakllari. Dars, uning turlari va tuzilishi

Dars o'quv va tarbiyaviy ishlarining asosiy tashkiliy shakli. Zamonaviy huquq darsi, unga qo'yiladigan talablar. Milliy g'oya darslari mavzularining uzviyligi va didaktik jihozlanishi. Ta'lim va tarbiya jarayonining maxsus shakllari dars samaradorligini oshirishning muhim omili ekanligi. Dars turlari. An'anaviy va no'an'anaviy darslar. Ma'ruza mashg'ulotlarining ta'lim texnologiyasini loyihalashtirish va rejalashtirish qoidalarini. Ma'ruza haqida tushuncha va uning asosiy vazifalari. Ma'ruza samaradorlik shartlari. Ma'ruza turlarining o'ziga xos xususiyatlari. Ma'ruza o'qitish texnologiyasining jarayonli tuzilmasi.

Seminar mashg'ulotlari, o'quv ekskursiyalari va anjumanlar. O'qituvchining darsga tayyorgarligi. Dars va uning tarkibiy qismlari

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fanini o'qitish metodlari va klassifikatsiyasi

Ta'lim metodlari va usullari. Milliy g'oya darslarida qo'llaniladigan metodlarning uyg'unligi. Milliy g'oya fanini o'qitish metodlari klassifikatsiyasi: og'zaki bayon; hikoya, monolog, dialog, subhat, syujetli hikoya, analitik syujet. Manbalar bilan ishlash; adabiyotlar, hujjatlar. Ko'rgazmali m-etodlar; shartli- grafik illyustratsiyativ ko'rgazmali, surat tahlili, rasm ishlash, Kontur xaritasi to'ldirish, analizi; qirish, modellar, maketlar tayyorlash, mehnat qurollarini tayyorlash huquqni o'rganishda tadqiqotchi metodi. Milliy g'oya fani darslarida ko'rsatmali o'qitishning roli va hususiyatlari. O'qitishning ko'rsatmali vositalari. Predmet ko'rsatmaligi. Tasviriy ko'rsatmali qurollar. Shartli grafik ko'rsatmalarning roli. O'qituvchi va o'quvchilarning huquq bo'yicha turli ko'rsatmali qurollar bilan ishlash usullari.

Milliy g'oya fani o'qituvchisiga qo'yiladigan zamonaviy talablar. Milliy g'oya darslarida o'quvchilarning bilim, malaka va ko'nikmalarini, tekshirish hamda baholash

O'qituvchining darsga tayyorgarligi funksiyalari va bosqichlari. Dars mazmuni va turini aniqlash, adabiyotlar ko'lami, darsni metodik jixozlash o'qituvchiga qo'yiladigan talablar. O'qituvchining shaxsiy xususiyatlari. Darsni tashkil etish kasbiy mahorati. Dars va darsdan tashkari ishlarda o'quvchilarni tarbiyalashda huquq o'qituvchisining faoliyati. Baxolash mezonlari. O'quvchilarning bilim, malaka va ko'nikmalarini tekshirib, baholab borishning maqsadi va vazifalari. O'quvchilarning bilim, malaka va ko'nikmalarini baholash shakllari va mezonlari, metodlari. Test, yozma ishlar, og'zaki so'rov va reyting tizimi orqali o'quvchilar bilimni tekshirish va baholash mezonlari

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari darslarida pedagogik va axborot texnologiyalardan foydalanish.

Texnologiya tushunchasi. Texnologiya va metodika. Ta'lim texnologiyasi va o'qituvchi. Darsning texnologik kartasi. Ta'lim jarayonida interfaol usullar. Guruhlarda ishlash. Ta'limning texnikaviy vositalari huquq o'qitish samaradorligini oshirishning muhim omili.

Ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash samarali usullardan biri. Milliy g'oya fanini o'rganishda masofali o'qitishning o'imi. Elektron o'quv darsliklari va o'quv metodik komplekslarni yaratish, prezentatsiyalarni ishlab chiqish. Kompyuter orqali o'quvchilar bilimni rivojlantirish va baholash.

4. Mahkamov U.I. Ta'lim oluvchilarning axloqiy madaniyatini shakllantirish muammolari. -T.: FAN, 1995.

5. Ziyomuxamedov B. Komillikka eltuvchi kitob. "Turon-qbol nashriyoti", Toshkent, 2006.

6. Maxkamov U. Axloq-odob saboqlari. T. 1994.

7. Ismailova Z.L. Ta'limiy ish metodikasi. T. 2003.

8. Ishmuhamedov R., Abdugodirov A., Pardayev A. Ta'limdaimnovasion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). - T.: "Iste'dod" jamg'armasi, 2008. -180 b.

9. Ishmuhamedov R., Abdugodirov A., Pardayev A. Tarbiyada imovasion texnologiyalar (ta'lim muassasalari pedagog-o'qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). -T.: "Iste'dod" jamg'armasi, 2009. - 160 b.

10. Zamonaviy dars. / Mas'ul muharrir Sh. Shomansurov - T.: A. Avloniy nomidagi xalq ta'limi xodimlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish markaziy instituti, 2007. -120 bet.

Elektron ta'lim resurslari

1. <http://www.tsil.uz>

2. <http://www.norma.uz>

3. <http://www.gov.uz>

4. <http://www.lex.uz>

5. <http://www.Lawbook.Ru>

BAHOLASH MEZONI

I. 5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasini yozma shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

Bitiruvchi kurs talabalari Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq fanlarini o'qitish metodikasi, Davlat va huquq nazariyasi va tarixi, Ma'naviyatshunoslik fanlaridan Davlat attestatsiyasi ko'p variantli yozma shaklda o'tkaziladi. "Yozma" variantlarning har bir savol uchun javob 20 ball bilan baholanadi.

Davlat attestatsiyasida har bir yozma javoblar quyidagi mezon asosida baholanadi:

- berilgan savolga to'g'ri va to'liq javob yozilsa, savolning mazmuni, mohiyati to'g'ri va izchil yoritilsa, shuningdek, ijodiy yondashilsa, javobda mantiqiy yaxlitlikka erishilsa o'zlashtirish ko'rsatkichi 17,1 - 20 ball oralig'ida baholanadi;

- berilgan savolga to'g'ri javob yozilsa, savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 14,1 - 17 ball oralig'ida baholanadi;

- berilgan savolga og'zaki javob noto'g'ri yoki yuzaki yozilgan bo'lsa, biroq berilgan savolning mazmuni to'liq yoritilgan bo'lsa, o'zlashtirish ko'rsatkichi 11-14,1 ball oralig'ida baholanadi; - berilgan savolga javob noto'g'ri yoki yuzaki javob berilsa, qo'yilgan masalaning mohiyati mazmuni ochib berilmasa, unda o'zlashtirish ko'rsatkichi 0 - 10,9 ball oralig'ida baholanadi. (17,1-20 ball - a'lo, 14-17 ball - yaxshi, 11-14,1 ball - qoniqarli, 0-10,9 ball - qoniqarsiz).

II. 5111600 – Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq ta'limi yo'nalishi talabalariga mutaxassislik fanlaridan Davlat attestatsiyasi test sinovi shaklda o'tkazish tartibi va baholash mezonlari

Milliy g'oya, ma'naviyat asoslari va huquq fanlarini o'qitish metodikasi, Davlat va huquq nazariyasi va tarixi, Ma'naviyatshunoslik fanlarni o'qitish metodikasi fanlaridan ko'p variantli test sinovi shaklda o'tkazilsa har bir variant 100 ta yoki 50 ta test savollaridan iborat bo'ladi. Test sinovini baholash 5 ballik tizim asosida amalga oshiriladi.

kuchayishi. Ziyolining millatning ma'naviy murabbiysi sifatidagi ijtimoiy mas'uliyati. Haq va millat oldidagi burchi

Inson qalbiga yo'l

Inson qalbiga yo'l – ma'naviyat yo'l ekanligi. Insonning qalbi va tafakkuriga bevosita ta'sir o'tkazadigan sohalar tahlili.

Inson qalbiga yo'l avvalo ta'lim-tarbiyadan boshlanishi. Ma'naviy tarbiyada matbuot, ommaviy axborot vositalari va badiiy adabiyot, san'at sohalarining o'rni.

Yosh avlodni ma'naviy jasorat ruhida tarbiyalash masalalari.

Eng buyuk jasorat – ma'naviy jasorat ekanligi. Yosh avlodni ma'naviy jasorat ruhida tarbiyalash omillari va milliy ma'naviyatimiz an'analarga sadoqatini mustahkamlash. Ma'naviy jasorat sohiblari egulik va ma'rifat yo'lida doimo odamlarga ibrat ekanligi

Yosh avlodda jure'at shijoat, yaratuvechanlik, bunyodkorlik, ilm-ma'rifatga oshnollik, iste'dod va ma'suliyat tuyg'ularini mustahkamlash zarurati. Komil inson tarbiyasida ustozning hisssasi. Milliy ma'naviyatimiz an'analarda ustoz va shogird munosabatlari. Ma'rifat yo'llari va milliy tarbiya nazariyasi. Shaxsning ma'naviy shakllanishida ta'lim va tarbiya nisbati.

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar

1. Ziyomuhamedov V., Ziyomuhamedova S., Qodirova S. Ma'naviyat asoslari T.: O'zbekiston nashriyoti, 2000 yil.
2. Otamurodov S., Xusanov S. Ma'naviyat asoslari. - T.: 2003 yil.
3. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatimiz asoslari. T.: O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti, 2006 yil.
4. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatimiz takomil bosqichlari. - T.: Iqtisod moliya nashriyoti, 2006 yil.
5. Ma'naviyat. Asosiy tushunchalar izohli lug'ati. - T.: Gafur G'ulom nashriyoti. 2009 yil.

Asosiy adabiyotlar

1. Ziyomuhamedov V., Ziyomuhamedova S., Qodirova S. Ma'naviyat asoslari T.: O'zbekiston nashriyoti, 2000 yil.
2. Otamurodov S., Xusanov S. Ma'naviyat asoslari. - T.: 2003 yil.
3. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatimiz asoslari. T.: O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati nashriyoti, 2006 yil.
4. Imomnazarov M. Milliy ma'naviyatimiz takomil bosqichlari. - T.: Iqtisod moliya nashriyoti, 2006 yil.
5. Ma'naviyat. Asosiy tushunchalar izohli lug'ati. - T.: G'afur G'ulom nashriyoti. 2009 yil.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Mirziyoyev Sh.M. Demokratik islohotlarni izchil davom ettirish xalqimiz uchun tinch va osoyishta, munosib hayot darajasini yaratish - barqaror taraqqiyot kafolatidir// Xalq so'zi. 2016 yil 2 noyabr.
2. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi // Xalq so'zi 8 dekabr 2016 yil. O'zbekiston Respublikasining saylangan Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul qilinganligining 24 yiliga bag'ishlangan tantanali marosimidagi ma'ruzasi.
3. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-imizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak // Xalq so'zi 15 yanvar 2017 yil. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga mo'ljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yo'nalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Mahkamasining kengaytirilgan majlisidagi ma'ruzasi.

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fani bo'yicha sinfdan tashqari olib boriladigan ishlar

Sinfdan tashqari olib boriladigan ishlarning ahamiyati, ularning huquq ta'limi bilan uzviy bog'liqligi. Sinfdan tashqari ishlarning o'quvchilarni huquqga qiziqitirish, ularning ma'naviy rivojlanishi, bilish qobiliyatini rivojlantirishdagi roli. To'garaklari, uchrashuvlar, konferensiyalar huquqiy kechalar tashkil qilish.

Milliy g'oya va ma'naviyat asoslari fani xonasining o'qituvchi tomonidan ilmiy-metodik jihozlanish talablari

Davlat ramzlari va tavsifi, O'zbekiston mustaqilligi yillarida iqtisodiy, madaniy yutuqlar tavsifi va xronologiyasi burchagi, Milliy g'oya fani xonasida zaruriy kitoblar fondi. Milliy g'oya fani xonasini zamonaviy texnik vositalar bilan ta'minlanishi.

2 Modul Huquq fanlarini o'qitish metodikasi

Huquq o'qitish metodikasining predmeti, maqsad va vazifalar.

Umumiy o'rta ta'lim, akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun yaratilgan Davlat Ta'lim standarti, dasturlar, darsliklar va o'quv qo'llanmalar. O'zbekiston Respublikasi mustaqilligi davrida va ungacha umum o'rta ta'lim, O'rta Maxsus ta'lim tizimida huquq fanining mazmun va mohiyati. Huquq o'qitish metodikasining predmeti va vazifalari. Huquq o'qitish jarayonining tarkibiy qismlari va ular o'rtasidagi aloqalar. Huquq o'qitish metodikasining boshqa fanlar bilan bog'liqligi. Huquq bo'yicha DTS strukturalari va mazmuni.

Huquq darsliklari va ularga qo'yiladigan zamonaviy talablar

Huquq darsligi bilim manbai va ta'lim vositasi sifatida. Huquq darsligining vazifalari ta'lim vositasi asosi muvofiqqlashtirish vazifasi; axborot manbai, fan bo'yicha bilimlar tizimi, o'quvchilar bilim va malakalarini integratsilash, majburiy o'quv materiali yig'indilari, nazorat vazifasi, huquqni mustaqil o'rganish vositasi, o'z-o'ziga ta'lim vazifasi, shaxs shakllanishiga ta'sir vositasi, tarbiyalovchilik vazifasi. Huquq darsligining asosiy tarkibiy qismlari.

Huquq ta'limini didaktik asoslari. Huquq fani darslarida manbalar va qo'shimcha adabiyotlar bilan ishlash

Huquq darsini o'qitishga qo'yiladigan didaktik talablar: ongli ta'lim, ilmiylik, ko'rsatmalilik, o'quvchilarni bilish imkoniyati va yosh psixologik xususiyatlari, uzviylik va uziliksizlik, huquqni zamon bilan bog'lash. Ta'lim tarbiya maqsadi va mazmuni. Didaktik jarayon. Tashkiliy shakllari. O'quvchilarda shakllanayotgan ma'lum sifat va xususiyatlarni baholash

Huquq manbalari. Huquq fanlarini o'qitishda Konstitutsiya va qonunlardan foydalanish. Huquq fanlarini o'qitishda qaror, farmon, farmoyish, buyruq va boshqa hujjatlardan foydalanish. Huquq manbalari matni ustida ishlash.

Huquq o'qitishning tashkiliy shakllari. Dars, uning turlari va tuzilishi.

Dars o'quv va tarbiyaviy ishlarning asosiy tashkiliy shakli. Zamonaviy huquq darsi, unga qo'yiladigan talablar. Huquq darslari mavzularining uzviyligi va didaktik jihozlanishi. Ta'lim va tarbiya jarayonining maxsus shakllari dars samaradorligini oshirishning muhim omili ekanligi. Oars turlari. An'anaviy va noan'anaviy darslar. Seminar mashg'ulotlari, o'quv ekskursiyalari va anjumanlar. O'qituvchining darsga tayyorgarligi. Dars va uning tarkibiy qismlari. Ma'ruza mashg'ulotlarining ta'lim texnologiyasini foydalanish va rejalashtirish qoidalari. Ma'ruza haqida tushuncha va uning asosiy vazifalari. Ma'ruza samaradorlik shartlari. Ma'ruza turlarining o'ziga xos xususiyatlari. Ma'ruza o'qitish texnologiyasining jarayonli tuzilmasi.

Seminar mashg'ulotlari, o'quv ekskursiyalari va anjumanlar. O'qituvchining darsga tayyorgarligi. Dars va uning tarkibiy qismlari.

Ta'lim metodlari va usullari. Huquq darslarida o'qiladigan metodlarning uyg'unligi, Huquq o'qitish metodlari klassifikatsiyasi: og'zaki bayon; hikoya, monolog, dialog, subbat, syujetli hikoya, analitik syujet. Huquqiy manbalar bilan ishlash; huquqiy adabiyotlar, huquqiy hujjatlar. Ko'rgazmali metodlar: shartli-grafik illyustratsiyativ ko'rgazmali, surat tahlili, rasmlar ishlash, kontur xaritasi to'ldirish, amaliy, qirqish, modellar, makettlar tayyorlash, mehnat qurollarini tayyorlash huquqini o'rganishda tadqiqotehnik metodlari. Huquq darslarida ko'rsatmali o'qitishning roli va xususiyatlari, o'qitishning ko'rsatmali vositalari. Predmet ko'rsatmaligi va huquq o'qitishda ulardan foydalanish. Tasviriy ko'rsatmali qurollar. Huquqiy suratlarining ahamiyati va ular ustida ishlash. Shartli grafik ko'rsatmalarning roli. O'qituvchi va o'quvchilarning huquq bo'yicha turti ko'rsatmali qurollar bilan ishlash usullari.

O'qituvchining darsga tayyorgarligi funksiyalari va bosqichlari. Dars mazmuni va turini aniqlash, adabiyotlar ko'lemi, darsni metodikijozlash. O'qituvchiga qo'yiladigan talablar. O'qituvchining shaxsiy xususiyatlari. Darsni tashkil etish kasbiy mahorati. Dars va darsdan tashqari ishlarda o'quvchilarni tarbiyalashda huquq o'qituvchisining faoliyati. Baholash mezonlari.

O'quvchilarning bilim, malaka va ko'nikmalarini tekshirib, baholab borishning maqsadi va vazifalari. O'quvchilarning bilim, malaka va ko'nikmalarini baholash shakllari va mezonlari. Kundalik, chorak, yarim yillik va o'quv yili oxirida baholash metodlari. Test, yozma ishlar, og'zaki so'rov va reyting tizimi orqali o'quvchilar bilimini tekshirish va baholash mezonlari.

Texnologiya ushunchasi. Texnologiya va metodika. Ta'lim texnologiyasi va o'qituvchi. Darsning texnologik kartasi. Ta'lim jarayonida interfaol usullar. Guruhlarda ishlash. Interfaol ta'lim asosida huquq darslarini joylash va rejalashtirish analiyoti. Huquq fanlarini o'qitishda innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish yo'llari. Huquq fanlarini o'qitish jarayonini joylash va rejalashtirish qoidalar

Talimning texnikaviy vositalari huquq o'qitish samaradorligini oshirishning muhim omili. A'lmda zamonaviy axborot texnologiyalarini qo'llash samarali usullardan biri. Huquqnirganishda masofali o'qitishning o'imi. Elektron o'quv darsliklari va o'quv metodik komplekslarini aratish, prezentsatsiyalarini ishlab chiqish. Kompyute.r orqali o'quvchilar bilimini rivojlantirish va baholash

Sindan tashqari olib boriladigan ishlarning ahamiyati, ularning huquq ta'limi bilan Sindan tashqari ishlarning o'quvchilarni huquqqa qiziqtirish, ularning bilim qobiliyatini rivojlantirishdagi roli. Huquq to'garaklari, ochrashuvlar, konferensiyalar huquqiy kechalar tashkil qilish.

Huquq xonasining o'qituvchi tomonidan ilmiy-metodik jihozlanish talablari
Davlat ramzlari va tavsifi, O'zbekiston mustaqilligi yillarida iqtisodiy, madaniy yutuqlar tavsifi va
ronga o'rnatilgan burchi, huquq xonasida zaruriy kitoblar fondi. Huquq xonasini zamonaviy texnik
osilalar bilan ta'minlanishi.

Umumta'lim maktablari o'quvchilarining matematika va tabiiy fanlar bo'yicha baholash xalqaro tadqiqot (TIMSS - Trends in Mathematics and Science Study).

Adolat tushunchasining oʻtmish tarixiy davrlarda turlicha talqin qilinishi. Adolat va uning asosiy mezonlari.

Ijtimoiy adolat. Oila va mahalla-ijtimoiy adolatning bosh maktabi.
Ijtimoiy adolat - qonuniylik asosi. Rahbar adolati va yetakchilik mas'uliyati. Korruptsiyaga qarshi kurash - ijtimoiy adolat mezonlari.

Ma'naviy merosimizda bozor iqtisodiga munosabat. Bozor iqtisodi va ma'naviyat. Bozor va ma'naviyat. Ma'naviyat va bozor. Tadbirkor ma'naviyati. Tadbirkorning bosh ma'naviy fazilatlari.

Bozor munosabatlarga o'tish jarayonida iqtisodiyot va ma'naviyat birligi. 2017-2021 yillarda O'zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshita ustuvor yo'nalishi bo'yicha Harakatlar strategiyasida yuksak ma'naviyatga asoslangan bozor iqtisodini rivojlantirish masalalari

Mamlakatimizda demokratik an'analarni qat'iy qo'llab-quvvatlash va fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning tarixiy-nazariy va ma'naviy asoslari.

Ijtimoiy toifalar tushunchasi. Ijtimoiy toifalar tabiati va ma'naviyati. Jamiyatlardagi ijtimoiy toifalar va ularni ijtimoiy himoyalashning ma'naviy-huquqiy asoslari. Alisher Navoiy ijodida ijtimoiy toifalar uammosining yoritilishi. Islomda ijtimoiy tenglik masalasi.

Fuqarolik jamiyati, erkin shaxs, ozod fuqaro tushunchalarining mohiyati. Bugungi kunda ma'muliyatimizda erkin shaxs, ozod fuqaro ma'naviyatini rivojlantirish bilan bog'liq holda amalga oshirilayotgan chora-tadbirlar.

Haqiqat tushunchasining mohiyati. Haqiqat haqida turli qarashlar va nazariyalar. Ajdodlarimiz nerosisda haqiqatni anglashda naql va aql uyg'unligi. Haqiqat tushunchasi, uning xususiyatlari. Haqiqatning teologik, aksiologik, praktseologik jihatlari. Islomda haqiqat tushunchasi, haqiqat va bashariyat.

Tafakkur tushunchasining mohiyati va uning fan nuqtai nazaridan turlarga bo'linishi. Bashariyat hamda naviy takomil tarixida tafakkurning o'rni.

Nazariy tafakkur va amaliy tafakkur.

Xarakteriga, ijodiylik elementiga hamda yangilig'i va noyobligiga ko'ra bo'linishi.

Tafakkur turi: timsoliy,tarixiy, evristik, falsafiy,ilmiy, riyoziy, estetik, badiiy, axloqiy, siyosiy, uquqiy turdavi.

Globallashuv va axborotlashuv jarayonlarida ma'naviyat ahamiyatini oshib borishi. Ma'naviyat a ma'naviyatsizlik.

Ma'naviyatga tahdiddamling turi ko'rinishlari. Fikrga qarshi fikr, g'oyaga qarshi g'oya, jaholatga qarshi ma'rifa bilan kurashishning zarurligi. Ma'naviy - ma'rifiy uyq'lik va ogohlik.Axborot, bilim, 'lumot, bilim nisbatlari. Ma'naviy ma'rifiy qadriyatlarga did axborot xurujlari va uning oldini olish zarurligi. Internetdagi tahdidlardan himoY. Milliy ma'naviy merosimizda yosh avlodni tarbiyaga oid masalalarning ishlab chiqilishi. Shaxs ma'naviyatini shakllantirishda ta'lim-tarbiya muassasalarining mas'uliyati

Ma'naviy tarbiyani yo'lga qo'yishda ziyoli ma'suliyati

O'zbekiston umumjahon madaniyatini uzviy bir qismi ekanligi. Zamonaviy ta'lim - tarbiyada shon va milliy ma'naviyatimiz an'analari uyg'unligini ta'minlashning dolzarbligi. Yosh avlod a'naviy-axloqiy tarbiyasida xalq pedagogikasi manbalarining ahamiyati. Zamonaviy axborot xnologiyalari va ma'naviy tarbiya.

Taraqiyotimizning yangi bosqichda yosh avlod ma'naviy-ma'rifiy tarbiyasiga e'tibomi yanada

Milliy turmush tarzi tushunchasi va uning ma'naviy estetik jihatlar.

Oilaviy burch va mas'uliyatning ijtimoiy va ma'naviy asoslari. Oilaviy munosabatlar madaniyatining milliy va diniy jihatlar. Jamoatchilik fikrining oilaviy hayot va yoshlar tarbiyasiga ta'siri.

Yosh avlod ma'naviyatini shakllantirishda ota-ona va mahallaning ma'suliyati

Inson tarbiyasi uzoq muddatli, uzluksiz davom etadigan murakkab jarayon ekanligi. Yosh avlod tarbiyasining uzluksizligi.

Tarbiyaning uchildizi: sharqona an'analar va demografik xususiyatlar. Yosh avlod ma'naviyatini shakllantirishda ota-onaning mas'uliyati.

Jamiyat taraqqiyotida va yosh avlod tarbiyasida mahallaning roli. Mahalla institutini rivojlantirishning nazariy-huquqiy asoslari.

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Mahalla institutini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Farmonining mazmuni va mohiyati.

Shaxs ma'naviyatini shakllantirishda ta'lim tarbiya muassalarining ma'suliyati

Mustaqil O'zbekistonda ta'lim -tarbiyaning dolzarb masalalari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Birlashgan Millatlar Tashkiloti Bosh Assambleyasining 72-sessiyasidani nutqida yosh avlod tarbiyasiga alohida e'tibor qaratilishi.

Barkamol avlod tarbiyasida o'qituvchi ma'naviyati va mas'uliyati. "Ustoz otangdek ulug'".

Milliy tarbiya yo'nalishlari va bugungi kunda ta'lim tarbiyaga qo'yilayotgan talablar. Tarbiya usullari esa tarbiya jarayonida qo'llaniladigan turli ta'sir vositalari.

"Dars muqaddas", "O'rgan-o'rgat", "Sog'lom muhit - sog'lom jamoa", "Uzluksiz va uzviy" kabi innovatsiyalarning mohiyati.

Mehnat tarbiyasi - ma'naviy tarbiyaning negizi

Tarbiya tarkibida yana bir birlamchi asos, negiz mavjudligi. Mehnat tarbiyasi tushunchasining mazmuni mohiyati. Jismoniy va aqliy mehnat. Bolani halol, g'ururli, or-nomusli kishi qilib voyaga etkazish uchun uni mehnatsevar, o'z kasbini yaxshi biladigan etib tarbiyalash lozimligi. Mehnatning mohiyati. Mehnat inson ongi, tafakkuri rivojlanishining eng qudratli omili ekanligi. Ezgulik, adolat, vijdon, halollik, insonparvarlik, go'zallik kabi ma'naviyatning tamal toshini tashkil etuvchi qadriyatlar mehnat bilan bog'liqligi. Mehnat tarbiyasi bilan bog'liq muammolar.

Axloqiy tarbiya

Odob, ahloq, ma'naviyat. Ahloqiy tarbiya tushunchasining mohiyati. Ahloqiy tarbiyaning asosiy maqsadi va vazifalari. Ahloqiy tarbiya, avvalo, ahloqiy tuyg'ularni shakllantirishdan boshlanishi. "Tuyg'u" tushunchasi talqini. Ahloq insonda yaratuvchilikni, mehnatsevarlikni, shaxsiy va jamoaviy manfaatlarni tarbiyalovchi omil ekanligi. Yoshlarda erkinlik va mas'uliyat xissini, iroda va tolerantlikni shakllantirishda ahloqiy tarbiyaning o'rni. Ahloqiy tarbiyaning turli ahloqsizliklarga munosabati.

Estetik tarbiya

Estetik tarbiya - ma'naviy tarbiyaning muhim shakllaridan biri ekanligi. U insonda go'zallikka, olamni "go'zallik qonunlari bo'yicha" kayta yaratishga intilishni tarbiyalashi. Estetik tarbiyaning asosiy vazifalari. Estetik ehtiyojlar. Estetik tarbiya tarbiyaning boshqa shakllari bilan uzviy bog'liq ekanligi. Estetik tarbiya bosqichlari. Estetik tafakkurni va idealni tarbiyalash uchun yoshlarga birinchi galda estetik tushunchalar, g'oyalar, kategoriyalar, qarashlar, nazariyalar, ta'limotlar to'g'risida holis ilmiy bilim berish zarurligi. Inson voyaga etishi davomida milliy va jahon adabiyoti, san'ati mumtoz namunalardan bahramand bo'lib borishi lozimligi. Kitobxonlik! madaniyatini shakllantirish muammolari.

Ma'naviyat va ijtimoiy adolat

"Adolat" tushunchasining mohiyati. Adolat - ijtimoiy hayotda ma'naviyatning namoyon bo'lishi.

O'quvchilarning ta'lim yutuqlarini baholash xalqaro dasturi (PISA - Programme for International Student Assessment).
Matnini o'qish va tushunish sifati xalqaro tadqiqoti (PRLS - Progress in International Reading Literacy Study).
Ta'lim berish va o'qitish tizimlari bo'yicha xalqaro tadqiqot (TALIS).

Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari

Asosiy adabiyotlar:

1. Erkaev A. Ma'naviyatshunoslik. Monografiya. 1-2-kitob. - T.: Ma'naviyat, 2018.
2. Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi. // O'qituvchi xujjatlar ma'lumotlari milliy bazasi, 03.01.2020 y., 09/20/1059/4265-son, 19.06.2020 y., 09/20/391/0777-son.
3. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, katiy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak // Xalq so'zi 15 yanvar 2017 yil.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga muljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yunalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Maxkamasining kengaytirilgan majlisidagi maruzasi.
6. O'zbekiston Respublikasi Birinchi Prezidenti I.A. Karimov asarlari. 24 jildida. - T.: O'zbekiston, 1996-2016

Qo'shimcha adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi. - T.: O'zbekiston, 2019
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining Farmoni Jamiyada huquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirish tizimini tubdan takomillashtirish to'g'risida Toshkent sh., 2019 yil 9 yanvar, pf-5618-son
3. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil, katiy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik - xar bir raxbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak // Xalq so'zi 15 yanvar 2017 yil.
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning mamlakatimizni 2016 yilda ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirishning asosiy yakunlari va 2017 yilga muljallangan iqtisodiy dasturning eng muhim ustuvor yunalishlariga bag'ishlangan Vazirlar Maxkamasining kengaytirilgan majlisidagi maruzasi.
5. Mirziyoyev SH.M. Demokratik islohotlarni izchil davom ettirish xalqimiz uchun tinch va osoyishtah, munosib xavot darajasini yaratish - barqaror taraqqiyot kafolatidir // Xalq so'zi. 2016 yil 2 noyabr.
6. Mirziyoyev SH.M. Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash - yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi // Xalq so'zi 8 dekabr 2016 yil.
7. O'zbekiston Respublikasining saylangan Prezidenti SHavkat Mirziyoyevning O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi qabul kilinganligining 24 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosimidagi ma'ruza.
7. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasiga sharhlar. - T.: Adolat, 1995
8. U.Tojixonov, A.Saidov. Huquqiy madaniyat nazariyasi I-II tomlar. - T.: Akademiyasi, 1998.
9. Z.M. Muqimov. O'zbekiston davlati va huquqi tarixi. - T.: Adolat 2003.
10. U.Tojixonov. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyaviy huquqi. - T.: SHarq, 2001.
11. Konstitutsiyaviy huquq: Darslik / X.T.Odilkorov, U.X.Muxamedov, B.A.Saidov va boshk.: Mas'ul muxarrir SH.T.Ikramov. - T.: Uzbekiston Respublikasi IIV Akademiyasi, 2014.

Axborot manbaalari

1. <http://www.lex.uz>
2. <http://www.senat.uz>
3. <http://www.gov.uz>

4. <http://www.mtdp.uz>
5. <http://www.parliament.uz>
6. <http://www.ziyounet.uz>

davrida xalqimiz milliy ma'naviy qadriyatlarining tiklanishi va rivojlanishi, o'zlikni anglashning o'sishi, xalqning ma'naviy sarchashmalarga, uning ildizlariga qaytishi. Milliy-ma'naviy yangilanish, yuksalish, taraqqiyot omili.

Shaxs ma'naviyati taraqqiyotining mezonlari

Ma'naviy barkamol, komil inson tushunchalarining sharqona ta'rifi. Inson, shaxs, fuqaro tushunchalari va ularning ma'naviy jihatlari.

Shaxs ma'naviyati taraqqiyoti tushunchasining mazmuni. Shaxs ma'naviy takomilida kitobxonlikning o'rni. Davlatimiz rahbarining kitobxonlik bilan bog'liq amaliy tashabbuslari.

Ma'naviy tahdid va ma'naviy barkamol insonni tarbiyalash zarurati. Ma'naviy barkamol inson tushunchasi, uning mohiyati komil inson va uning sharqona fazilatlarini.

Shaxs ma'naviyati mezonlari: Vatanparvarlik, insonparvarlik, millatparvarlik

Shaxs ma'naviyati mezonlari. "Vatan" timsol-tushunchasining mazmuni va mohiyati.

"Tarixiy Vatan" va "fuqarolik" tushunchalari. "Vatanni sevmocq iymondandir". Vatan - sajdagoh kabi muqaddasdirl. Vatanparvarlik - yetuk ma'naviyatlilik mezonl. Vatan tuyg'usi va fuqarolik mas'uliyati.

Mamlakat va millat. "O'zbekiston xalqi" tushunchasi. Fuqarolik millat oldidagi mas'uliyat ekanligi.

Insonparvarlik, millatparvarlik -shaxs ma'naviy qiyofasi mezonl. O'z Vatani va millatiga sadoqatli bo'lish-yuksak ma'naviylik mezonl.

Milliy o'zlikni anglash, millatlararo totuvlikni ta'minlash, huquqiy savodxonlik, davlat tizimiga hurmat va fuqarolik burchiga sadoqat-shaxs ma'naviy barkamolligi mezonlari

Milliy o'zlikni anglash va uning mohiyati. Yoshlarda milliy o'zlikni anglash fazilatini shakllantirish bilan bog'liq vazifalar.

Millatlararo totuvlik tushunchasi. Millatlararo totuvlikni ta'minlash - ma'naviylik mezonl ekanligi. Millatlararo totuvlikda yashash xalqimizga ajdodlarimizdan qolgan ulug' meros hisoblanishi. Mamlakatimizda millatlararo totuvlikni ta'minlash maqsadida amalga oshirilgan amaliy chora tadbirlar.

Huquqiy savodxonlik, davlat tizimiga hurmat va fuqarolik burchiga sadoqat-shaxs

ma'naviybarkamolligi mezonlari ekanligi. Demokratiyaning ma'naviy- ma'rifiy jihatlari.

Shaxs nma'naviy fazilatlarl. Shaxs ma'naviyatini rivojlantirish omillari va vositalari

Kamtarlik, yumshoqlik, sahovat, odob-andisha, sharm-hayo, or-nomus, oriyat, go'zal hulq- odob, ahloq. Iymon-shaxs ma'naviy fazilatining asosiy belgisi. Inson iymonliligining mezonlari. Shaxs ma'naviyatining asosiy jihatlari: Imon, ilm mas'uliyat, mehr.

Shaxs ma'naviyatini shakllantirishda ota-ona va oila ma'suliyati. Adabiyot va san'at - shaxs ma'naviyatini shakllantirish va rivojlantirishning muhim vositasi. Shaxs ma'naviyatini shakllantirishda mahalla, ta'lim tizimi va jamoat tashkilotlarining o'rni.

Tabiat va inson

Milliy ma'naviyatimiz an'analarda tabiat va inson uyg'ynligi. Insonning moddiy borliqqa ma'naviy munosabati.Xalqimiz etnomadaniyatida tabiatni asrash bilan bog'liq an'analar, udumlar va marosimlarning mavjudligi.

Milliy ma'naviyat va ekologik qadriyatlar uyg'unligi. Insonning tabiat oldidagi mas'uliyati. Ekologik muammolarning hal etilishida ma'naviyat omili. Tabiatga mulkiy munosabat. Uning ma'naviy jihatlari

Oila ma'naviyati

Shaxs, oila, jamiyat. Oilaning ma'naviy muhiti. Oila qurish mas'uliyati. Oilada er kishining mavqei. Ayol - oilaning asosi. Ota -onaning farzand oldidagi burchi. Sog'lom avlod - jamiyat taraqqiyotining hal qiltuvchi omili. Yosh avlodning mustaqillik ma'suliyati va ota-ona hurmati. Oilada 3 avlod hamkorligi.

sifatida. "Mabub ul-qulub" ijtimoiy toifalar ma'naviyati haqida.

"Majoz tariq"da Baqo va fano nisbati. Tavhid mohiyatining yangicha talqini. Yangi davrning buyuk haqiqati - dunyoni surat va ma'ni yaxlitligida tadqiq va taxlil etish va bahamjihatlikda boshqarishga intilish.

Islom mintaqada madaniyatining Yevropaga ta'siri. Yangi davr Yevropa madaniyatiga o'tish. Islom mintaqada madaniyati davri ma'naviy yutuqlarning ommalashuvi bosqichi.

Islom mintaqada madaniyatining Yevro'paga ta'siri va yutuqlarining ommalashuvi bosqichi. Yevro'pa Uyg'onishi va Sharq madaniyatiga e'tiborning kuchayishi. "Averroizm". "Islom Reformasi". Yevro'pa ma'rifatchiligida ilm va imon ziddiyati.

Yangi davrda milliy ma'naviyatimiz takomilli muammolari. "Xavos" va "avom". Siyosiy va ma'naviy taraqqiyot uyg'unligi masalasi. "Milliy izirib" she'riyati. Shoir Turdining Yagona Vatani g'oyasi. "El rabotu to'ra qo'noq". "Yurt egasi" va uning ma'suliyati. Mashrabning ma'naviyatdagi isyonlari.

Milliy ma'naviyatimizning Yangi davr Yevropa madaniyati bilan bevosita to'qnashuvi.

Sharq xalqlari ijtimoiy-siyosiy hayotidagi tanazzul, uning sabablari va oqibatlarini. Yangi davr Yevropa madaniyati elementlari kirib kelishi.

Chor Rossiyasi hukmdorligi va bolshevizm qatag'onlari sharoitida milliy ma'naviyatimiz ahvoli. Yagona Turkistonning parchalanishi va Rossiya imperiyasining makkorona siyosati. Furqat va Donish ma'rifatchiligi. Muqimiyning ijtimoiy qarashlari.

Mustamlakachilik va qaramlilik sharoitida o'zbek xalqining madaniyati va ma'naviyatiga tahdid. Xalqni milliy-ma'naviy, ma'rifiy zaminlardan mahrum qilish mustamlakachilik siyosatining maqsadi ekanligi. Abduraf Fitrating "Turkistonda ruslar" risolasi.

Mustabid tuzum sharoitida o'zbek xalqining ona tiliga, e'tiqodiga, milliy merosi, g'ururi, qadriyatlaridan mahrum etilishi va toptalishi.

Millat ziyollarining milliy o'zlikni saqlash sohasidagi urinishlari.

"Shaklan milliy, mazmunan sotsialistik madaniyat" siyosatining anchaligi oqibatlarini. Ateizm va "shaxsga sig'inish" kasalligi. Qardosh xalqlar orasiga nifoq solish harakatlari.

Milliy ziyollarni jismonan va ruhan mavh etish, ayovsiz qatag'onlar - millatni manqurlashirishning mudnish usuli sifatida.

Mustaqillik va ma'naviy qadriyatlarimizni tikiash uchun xalqimiz olib borgan kurashlar.

Milliy Uyg'onish va Jadidchilik ma'naviyati.

Milliy uyg'onish va Yangi davr ma'rifatchiligi. Jadidchilikning vujudga kelishi. Jadidchiilik harakatining asosiy mohiyati. Turkistonda jadidlar harakatining shakllanishi uch bosqichi. Jadidchilarning ilm-fan va ta'lim-tarbiyaga e'tibori. Jadidchilarning ma'rifatparvarlik harakatlari va uning xalq ma'naviyatini ko'tarishda tugan o'ini.

Turkiston jadidchiilik harakatining yirik namoyondalari. Ma'rifatparvarlik g'oyalar Behbudiy, Munawar qori, Abdulla Avloniy, Fitrat, Cho'pon, Abdulla Qodiriyalar faoliyati va ijodida millat ozodligi uchun kurash bilan bog'lanib ketganligi. Behbudiy - muftiy va dramaturg. Jadidchilarning amaliy harakatlari va tarixiy taqdiri.

Mustaqillik va jadidchiilik harakatiga munosabatni o'zgarishi.

5-Modul Mustaqillik davri ma'naviyati.

Mustaqillik davri ma'naviyati.

Mustaqillik va ma'naviyat. Ma'naviyat va millat tarbiyasi. Davlatimiz siyosatida ma'naviyat masalalariga alohida g'amxo'rlik. Mustaqillik mas'uliyati.

Mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi hamda madaniy meros, diniy an'ana va qadriyatlarimizning tiklanishi.

Allomalar madaniy-ma'naviy merosi - ma'naviyatimiz tarixining yorqin sahifasi. Mustaqillik

"DAVLAT VA HUQUQ NAZARIYASI VA TARIXI"

FANI BO'YICHA

1-modul. Davlat va huquq nazariyasi

Davlat va huquq nazariyasi tushunchasi

Davlat va huquq nazariyasi fanining predmeti hamda uning o'ziga xos xususiyatlari Davlat va huquq nazariyasi fanining siyosatshunoslik, sotsiologiya, iqtisodiyot nazariyasi tarixi va boshqa gumanitar fanlar bilan aloqasi. Davlat va huquq nazariyasi - yuridik fanlar tizimida. Davlat va huquq nazariyasi fanining metodlari. Davlat va huquq nazariyasi fanining funktsiyalari. Davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini liberalashtirish, isloh qilish va modernizatsiyalashda davlat va huquq nazariyasi va tarixi fanining roli.

Jamiyat. Davlat, huquq

Davlatga ega bo'lgan jamiyatlarda: ijtimoiy nomlar va ijtimoiy hokimiyat. Davlat - jamiyat mavjud bo'lishining bir shakli sifatida. Davlat va huquqni vujudga kelishi to'g'risidagi diniy, patriarxal, irrigatsion, zotavonlik, ijtimoiy - shartnoma, psixologik, tarixiy-materialistik va boshqa nazariyalar. O'zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasida jamiyat, davlat va huquq masalalari. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A. Karimov asarlarida o'zbek davlatchiligi to'g'risidagi g'oyalar

Davlat va huquqni uy ijtimoiy foydali qimmat.

Davlat va huquqning paydo bo'lishi haqidagi: diniy, patriarxal, irrigatsion zo'rlik, ijtimoiy - shartnoma, psixologik va tarixiy-materialistik nazariyalar. Davlat tushunchasi va belgilari. Davlat mohiyati va uning ijtimoiy abamiyati to'g'risidagi turli nazariyalar. Davlat hokimiyati - ijtimoiy hokimiyatning muhim shakli sifatida. Davlat hokimiyatining belgilari. Davlat tipologiyasi. Davlat tipologiyasi muammosiga formativiy va tsivilizatsiyaviy yondashuvlar. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A. Karimov asarlarida davlat hokimiyatini liberalashtirish masalalarining yoritilishi. Davlatnifog shakllari tushunchasi va uning tarkibiy elementlari. Davlat shakllarining rivojlanishi va o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar. Davlatning boshqaruv shakllari: respublika va monarxiya. Davlatning tuzilish shakllari: unitar, federativ va konfederativ. Siyosiy rejim: tushunchasi va turlari. O'zbekiston Respublikasi davlat shaklining o'ziga xos xususiyatlari. Davlat funktsiyalari tushunchasi. Davlat funktsiyasining davlat maqsadi va vazifalari bilan o'zaro nisbati. Davlat funktsiyalarini turli asoslarga ko'ra tasniflash. Davlat funktsiyalarini amalga oshirish shakllari. Davlat funktsiyalarining rivojlanishi va o'zgarishiga ta'sir etuvchi omillar. O'zbekiston Respublikasida demokratik huquqiy davlat qurish va fuqarolik jamiyatini shakllantirish sharoitida davlat funktsiyalarining o'zgarishi va yangilanishi.

Davlat mexanizmi: tushunchasi, tarkibiy qismlari.

Davlat mexanizmidagi hokimiyatlar bo'linishi tamoyili: nazariya va amaliyot. Davlat apparati tushunchasi. Davlat apparatini tashkil etish va faoliyatini amalga oshirish tamoyillari. Davlat organlari tizimi: tushunchasi, tasnifi. O'zbekistonda davlat hokimiyatini amalga oshirishning huquqiy asoslari. O'zbekiston Respublikasida jamiyatni yangilash va demokratlashtirish sharoitida davlat mexanizmini isloh qilish masalalari.

Ijtimoiy munosabatlar tushunchasi.

Ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning ob'ektiv zaruriyati. Ijtimoiy nomlar tizimi: urf-odat, diniy, ahloqiy normalar, janloat tashkilotlar qoidalarini va boshqa ijtimoiy nolTiaJar. Ijtimoiy normalarning umumiy va o'ziga xos xususiyatlari. Huquq - ijtimoiy munosabatlarni normativ tartibga solishning turi sifatida.

Huquq tushunchasi, belgilari, mohiyati va printsiplari.

Huquqning funktsiyalari. Huquqning mohiyati haqidagi nazariyalar: tabiiy- buquq, normativ, psixologik, tarixiy-huquq, sinfiy va islom huquqi doktrinasini. Huquqni tushunishga zamonaviy yondashuvlar. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti I.A.Karimov i: sarlarida huquqning ijtimoiy mohiyati baqidagi g'oyalarning ifodalanishi.

Huquqiy ong: tushunchasi, tarkibiy qismlari

Huquqiy psixologiya va huquqiy mafkura. Huquqiy ongning turlari va darajalari. Huquqiy ongoing funktsiyalari. Huquqiy madaniyat: tushunchasi, tuzilishi, darajalari. Huquqiy tarbiya - buquqiy ong va huquqiy madaniyatni yuksaltirishning zarur sharti. Huquqiy nigilizm va huquqiy idealizm. Huquqiy nigilizmni bartaraf qilish muammolari. O zbekistonda fuqarolar buquqiy ongi va madaniyatini yuksaltirishda "Jamiyatda huquqiy madaniyatni yuksaltirish milliy Dasturi"ning ahamiyati. O'zbekiston Respublikasi birinchi Prezidenti I.A.Karimov asarlarida huquqiy ong va huquqiy madaniyat masalalari.

Huquqiy munosabatlar: tushunchasi, belgilari va turlari.

Huquqiy munosabatlarning yuzaga kelish asoslari. Huquqiy munosabatlar tarkibi: sub'ekt, ob'ekt, sub'ektiv huquq va yuridik majburiyatlar. Yuridik fakt: tushunchasi va turlari. Huquqdagi prezumptsiyalar va fiktsiyalar.

Huquq normalari.

Huquq shakllari (manbalari). Huquq ijodkorligi. Huquq tizimi. Huquqni amalga oshirish. Huquq normalarini sharhlash. Huquqiy huluq-atvor. Huquqbuzarlik va yuridik javobgarlik. Qonuniylik va huquqiy tartibot. Hozirgi zamonning asosiy huquqiy tizim va oilalari

2-Modul. Davlat va huquq tarixi.

Davlat va huquq tarixi tushunchasi

Davlat va huquq tarixi tarixiy-huquqiy fan sifatida. Xorijiy mamlakatlarda davlat va huquqning shakllanishi va rivojlanishi tarixi. Tarixiy davrlarda shakllangan huquqiy qarashlar. Qadimgi Sharq davlatlari davlati va huquqi. Qadimgi Yunoniston. Rim davlati va huquqi. O'tra asrlarda Sharq davlatlari va huquqi. O'tra asrlarda Evropa davlatlari va huquqi.

Yangi davrda davrda Evropa davlatlari va huquqining rivojlanishi.

Eng yangi davr huquqi rivojlanishidagi tendentsiyalar. Yangi davr Angliya davlat hokimiyatining oliy, markaziy va mahalliy boshqaruv organlari tizimi. Angliyada cheklangan monarxiyaning o'rnatilishi. Angliya huquqi manbalari

Qadimgi Turon davlati va huquqining paydo bo'lishi va rivojlanishi tarixi.

«Avesto» - buyuk tarixiy-huquqiy manba. Qadimgi Turon hududida urug'chilik tuzumi. Davlat va huquqning paydo bo'lishi. Qadimgi Turondagi ilk davlatlar. O'zbekistoa hududida Ahamoniyalar hukmronligi davrida davlat tuzumi. O'zbekiston hududining makedoniyalik Iskandar tomonidan bosib olinishi va uning siyosiy-huquqiy oqibatlari. Xunnular, Kushonlar va Eftaliylar davlat tuzumi. Qadimgi davrda O'zbekiston hududida huquq O'tra asrlarda Movarounnahrda davlatlarning tashkil topishi va huquqiy tizimi. Temur va temuriylar imperiyasida davlat va huquq (14-15 asr). Shayboniylar dinastiyasi hukmronligi davrida Movarounnaxr va Xuroson hududida davlat va huquq. Xonliklarning tashkil topishi (15-19 asrning birinchi yarmi).

Chor Rossiya hukmronligi davrida Turkistonda davlat va huquq.

O'zbekistonning 1920-1980 yillardagi davlati va huquqi. Mustaqillikka erishgandan keyingi O'zbekiston davlati va huquqi. Mustaqil O'zbekiston Respublikasining oliy davlat hokimiyat va boshqaruv organlari. Qoraqalpog'iston Respublikasi davlat hokimiyat va boshqaruv organlari. Sud va prokuratura organlari. O'zbekiston Respublikasi huquq tizimi shakllanishi va

Qadim ma'naviyatimizni anglab etish qiyinchiliklari. Urug' jamoaning paydo bo'lishi - dastlabki ma'naviyat nishonasi. Ibn Xaldun ibtidoiy jamoa va shahar jamoasi haqida. «Avesto»da ibtidoiy jamoa ma'naviyati unsurlarining aks etishi. Jamshid (Yima vaxishta) haqidagi asotir. «Avesto»da tabiatga munosabat va hozirgi ekologik muammolar.

Ilk shahar ma'naviyati va «Avesto» kitobi.

«Avesto» kitobi va «Mazdayasna» e'tiqodi - Markaziy Osiyodagi ilk shahar ma'naviyatini aks ettiruvchi qimmatli manba. Qadimshunoslarning izlanishlari. Jarqo'ton va Sopollitepa - O'zbekiston hududidagi ilk shahar (protogorod) timsoli. «Avesto»da ilm va imon nisbati. Axuramazdaning Zardusht tomonidan koinot nuri va Xalloqi olam deb ta'riflanishi. «Avesto»da tavhid e'tiqodi va asotir tafakkur ta'siri.

Turkiy toshbitiklar ma'naviyati.

Movarounnahrda qadim davlatlar va milliy ma'naviyatning shakllanish omillari. Buyuk turk xoqonligi - milliy davlatchilik asosi sifatida Millatning tashkil topishi va milliy birlik uchun kurash. Milliy adabiy tilning shakllanishi. Milliy adabiyotning vujudga kelishi. Turkiy toshbitiklarda milliy goyaning ifodalanishi. «Turk budumi» tushunchasining ma'naviy ahamiyati.

Tavhid e'tiqodi va Markaziy Osiyo xalqlari ma'naviyati.

Insonlar ongida asotir tafakkur asoratlarini engib o'tish masalasi. Tavhid e'tiqodi va islom dini. Abu Muslim harakati. Bagdodda «Bayt ul-hikma»ning tashkil topishi. Islom mintaqa madaniyati shakllanishining siyosiy-ijtimoiy asoslari. Islom ummati va islom dunyosida turkiy xalqlarning mavqei.

Islom mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimiz takomili. Sunna bosqichi.

Sunmaning ma'nosi. Roviylar va muhaddislar. Ilk hadis to'plamlari. Hadis ilmining shakllanishi va Imom Buxoriyning jahonshumul xizmati. Hadis ilmining «oltin asri va sahii hadis to'plamlari. Islom axloqi va Rasululloh (s.a.v.) ibratlari. «Siyrat ar-Rasululloh». Islomiy mazhablarning shakllanishi. Adab ilmi va Ahmad Yugnakiy merosi.

Islom ma'rifatchiligi va ratsionalistik tafakkur rivoji.

Islom mintaqa madaniyatida mantiqiy tafakkurning o'rni. Imom G'azzoliy va Umar Xayyom Boriq haqiqatini anglab etishning turli yo'nalishlari haqida. Kalom ilmi: mo'tazila, ashariya, moturidiya. Forobiy falsafasi va fozil jamiyat orzusi.

Yusuf Xos Hojib va Islom ma'rifatchiligi bosqichida turkiy xalqlar ma'naviyati. Qomusiy allomalar faoliyati. Botimiya nima? «Ixxon us-safo» risolalari. Tasavvufiy qarashlarning shakllanishi. «Ehiyoi ulum ad-din» va «Kimyoyi saodat» asarlarining mintaqa ma'naviy takomilidagi ahamiyati.

Milliy ma'naviyatimiz rivojida «Majoz tariqi» bosqichi.

Badiiy adabiyotning mintaqa madaniyatida tutgan o'rni. Mintaqa adabiyoti Alisher Navoiy talqinida. Badiiy tafakkur tariqatlari - dunyoni idrok etish va uni ijodiy akslantirishning o'ziga xos yo'llari sifatida. Alisher Navoiy «Majoz ishq» haqida. «Dil be yoru dast ba kor»ning ma'nosi.

Alisher Navoiy ma'naviy olami va yangi davr o'zbek millati ma'naviy qiyofasining shakllanishi.

XV- asr jahon ma'naviyatining buyuk siymosi Nizomiddin Mir Alisher Navoiyning milliy ma'naviyatimiz takomilidagi o'rni.

Turkiy she'riyat va Alisher Navoiy ijodi. Navoiyning ijodiy takomil jarayoni. «Badoiy ul-bidoya»da «vahdat mayi» va «sington safoli» timsollari. «Xamsa» ma'naviyati. «Xamsa» dostonlarining zohiriy ma'nolari va botiniy mohiyatlari. «Lison ut-tayr»da ifroniy va ijtimoiy g'oyalar uyg'unligi.

«Turk elini yaqlamak ettim». Bashariyatning yaxlit mohiyatini anglash. Mehr - ijtimoiy hodisa

Aqidaparastikning gnoseologik, siyosiy-ijtimoiy va tarixiy ildizlari. Islomda din siyosatdan qachon ajralgan? Diniy aqidaparastlik va ekstremizm - diniy qadriyatlarimiz totalitarizm tafakkuri ruhida g'arazli talqini sifatida. Yosh avlodni milliy ma'naviyatimiz an'analari ruhida tarbiyalash ular ongini turli g'arazli "oqimlar" ta'siridan himoyalashning eng samarali yo'li.

Diniy bag'rikenglik va ehiqodda ustuvorlik.

Ma'naviyat, siyosat va axloq.

"Axloq ma'naviyatning o'zagi". Axloq va ma'naviyat nisbati. Zamonaviy axloq muammolari. Axloqiy fazilatlar shaxs ma'naviyatining zuhuri sifatida.

Xulq va axloq. Iymon-e'tiqod, mehr-shafqat, poklik va halollik, ahdda vafo ma'naviy barkamol shaxsning axloqiy fazilatlar sifatida.

Ijtimoiy hayot va axloq. Sotsial psixologiya, antropologiya, ma'naviyat nazariyasi va axloqshunoslik fanlarining o'zaro bog'liq jihatlari. Zamonaviy shaxs axloqi.

Xulq-atvorda shaxs ma'naviyatining namoyon bo'lishi. Axloqiy qadriyatlar va ularning yosh avlod tarbiyasiga ta'siri.

Ma'naviyat va siyosat nisbati. Hokimiyat boshqaruv tizimiga ma'naviy barkamol shaxslarni jalb qilish davlat taraqqiyotining muhim sharti. Rahbar ma'naviyati. Prezidentimiz Shavkat Mirziyoyevning "Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik - har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak" nomli kitobida bayon etilgan rahbar xodimlar va ularning asosiy xislatlari haqidagi fikrlar.

San'at, adabiyot, ma'naviyat.

Ma'naviyat va nafosat. Shaxs ma'naviyati - inson boshqiruv go'zalligining asosi sifatida. Ma'naviyat va san'at. Badiiy tafakkur borliq haqiqatini anglab yetishning o'ziga xos yo'nalishi sifatida. Ramz va timsol - borliq haqiqatning badiiy ifodalashning asosiy vositalari.

Ijtimoiy ma'naviy muhitni yaratishda san'at turlarining o'rni va ahamiyati. Mustaqil O'zbekistonda san'at va adabiyotning yosh avlod ma'naviy tarbiyasidagi ahamiyati.

Ma'naviyat va adabiyot. So'z san'atining shaxs va milliy ma'naviyatini shakllantirishdagi alohida ahamiyati. Badiiy adabiyotda ijodkor ma'naviyatining akslanishi. Adabiyot va mehr ma'rifati. San'atning murakkab turlari va ularda so'z san'atining ishtiroki. Teatr - ibrat maktabi.

4-Modul Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.

Milliy ma'naviyatimizning takomil bosqichlari.

Ma'naviyatni shakllantiradigan asosiy mezonlar. Jahon madaniyati va milliy ma'naviyatimiz rivojining o'zaro nisbatlari.

Ma'naviyat tarixi va nazariyasi. Milliy ma'naviyat va shaxs ma'naviyati. Milliy ma'naviyat tarixiy hodisa sifatida. Milliy ma'naviyat tarixi bilan siyosiy, ijtimoiy, madaniy hayot tarixi o'rtasidagi farqli jihatlari.

Bashariyat tarixi va ma'naviyat. Ma'naviyat va madaniyat. Turli mintaq madaniyatlar va ularning o'zaro munosabatlari. Mintaqa madaniyatlarida din va ma'naviyat nisbati. Markaziy Osiyo xalqlari madaniyati va milliy ma'naviyatimiz. Ijtimoiy tarixni davrlashtirish va ma'naviy takomil.

Milliy ma'naviyatimiz takomilining asosiy davrlari. Ibtidoiy jamoa davrida ilk ma'naviyat unsurlarining shakllanishi.

Milliy ma'naviyatimizning tarixiy takomilini davrlashtirish muammolari. Milliy ma'naviyatimiz tarixini o'rganishda manbaalar ahvoli. Osori atiqalar va yozma yodgorliklar. Bevosita va bilvosita ma'lumotlar. Etnografik ma'lumotlar. Turli manbaalarning qiyosiy tahlili. Alisher Navoiyning «Farhod va Shirin» dostonida turk eli ma'naviy takomilining ramziy ifodasi.

rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari O'zbekiston Respublikasi huquqining asosiy sohalarini

Asosiy va qo'shimcha adabiyotlar hamda axborot manbalari

Asosiy adabiyotlar

1. Anna-Karen Lindblom. Non-Governmental Organizations in International Law. Cambridge. 2005.
2. Kelsen H. General theory of law and state. London, Oxford university press, 2007.
3. Davlat va huquq nazariyasi.- X.Odilqorievning tahriri ostida. - T.: O'zbekiston faylasuflari jamiyati, 2011.
4. A.Saidov. Davlat va huquq nazariyasi. I-II tom T.: Adolat, 2002 y.
5. X.Odilqoriev. Davlat va huquq nazariyasi. T.: Adolat, 2009 y.
6. X.Muxamedov. Xorijiy mamlakatlar davlati va huquqi tarixi. T.: Adolat, 1999
7. Mo'rnuov A., Tillaboyev U. Inson huquqlari. Darslik. -T.: TDYUI, 2013.

Qo'shimcha adabiyotlar

1. Sh.Mirziyoyev. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. Toshkent -"O'zbekiston"-2016.56 B.
2. Sh.Mirziyoyev. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz. Toshkent -"O'zbekiston"-2016.488 b.
3. Mirziyoyev SH.M. Tanqidiy tahlil qat'iy tartib intizom va shaxsiy javobgarlik har bir rahbar faoliyatini kundalik qoidasi bo'lishi kerak O'zbekiston Respublikasi Vazirlar maxkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollarga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidentining nutqi //Halq so'zi gazetasi 2017 yil 16 yanvar №11.
4. Mirziyoyev SH.M. Erkin va farovon, demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. "O'zbekiston" 2016.
5. Mirziyoyev SH.M. Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga qo'ramiz. "O'zbekiston" 2017
6. O'zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev 2017—2021 yillarda O'zbekistonda rivojlanitirishning beshta ustuvor yo'nalishi bo'yicha harakat strategiyasi. 7 yanvar 2017 yil.

Axborot manbaalari

1. <http://www.lex.uz>
2. <http://www.senat.uz>
3. <http://www.gov.uz>
4. <http://www.mtdp.uz>
5. <http://www.parliament.uz>
6. <http://www.ziynet.uz>

MA'NAVİYATSHUNOSLIK FANI BO'YICHA

“Ma'naviyatshunoslik” fanining obyekti, predmeti va ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni

“Ma'naviyatshunoslik” fanining predmeti, mavzu doirasi, tarkibi, maqsad va vazifalari. Ma'naviyat tarixiy hodisa sifatida. Ma'naviyatning jamiyat hayotidagi o'rni. “Ma'naviyatshunoslik” fanining metodologik asosi masalasi. “Ma'naviyatshunoslik” tarixiy-nazariy fan sifatida.

Mustaqillik- ma'naviy tiklanish va yuksalish asosi. Mustaqil O'zbekistonda ma'naviyat masalalarining davlat siyosati darajasiga ko'tarilishi va buning sabablari. Milliy ma'naviyat nazariyasining shakllanishida davlat rahbarining roli Mustaqillik mas'uliyati. Milliy mustaqillik sharoitida ma'naviyat masalalarining dolzarblashuvi.

O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimovning ma'naviyat masalalariga alohida e'tibori. Insonlar ongidagi eski mafkura asoratlaridan qutulish muammosi va yangicha tafakkur zarurati. O'zbekistonning siyosiy va iqtisodiy rivojida xalq ma'naviyatini yuksaltirishning ahamiyati.

O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimov asarlarida ishlab chiqilgan mustaqil O'zbekistonning siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy rivojlanish kontsepsiyasi va uning tadqiqiy xarakteri. Ma'naviyatning yaxlit soha sifatida tan olinishi. Bugungi kunda milliy ma'naviyatimiz asoslarini ilmiy-nazariy o'rganish zarurati. Ushbu muammolari hal qilishda erishilgan yutuqlar va mavjud muammolar.

Islohotlar va ularning ma'naviy mezon. Mustaqillik davrida ajdodlarimiz ma'naviy merosiga munosabatning tubdan yangilanishi. Milliy va diniy qadriyatlarining tiklanishi. Buyuk ajdodlarimiz, xalqimizning suyuqlik farzandlari xotiralarini yodlash – yosh avlodni milliy g'urur va milliy iftixor ruhida tarbiyalashning ta'sirchan vositasi. Tarixiy xotirasiz kelajak yo'q.

Milliy g'oya, mafkura, ma'naviyat. O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimov asarlarida ma'naviyat nazariyasi umummetodologik asoslarining ishlab chiqilishi.

O'zbekiston Konstitutsiyasida yakka mafkura hukmronligini taqtilanishi va buning sabablari. Milliy g'oyaning siyosiy, iqtisodiy ma'naviy jihatlar va ularning o'zaro uyg'unligi masalasi. Milliy mafkura va ma'naviyat nisbati. O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimov asarlarida milliy ma'naviyat nazariyasiga oid masalalarning kun tartibiga qo'yilishi va Prezidentning bu sohadaagi amaliy tashabbuslari.

O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimovning mustaqil O'zbekistonni siyosiy, iqtisodiy, ma'naviy rivojini ta'minlash bo'yicha yaratgan tadqiqotlar va ma'ruzalarda bugungi kun umumbashariy muammolariga munosabat va Borliq haqiqatiga yangicha yondoshuvlarning namoyon bo'lishi. Prezident asarlarida va milliy ma'naviyatimiz an'analarda "ko'p qutbli dunyo" nazariyasi va uning bugungi kunimiz uchun ahamiyati. "Inson olam mehvari" g'oyasining Prezident asarlarida ifodalaniishi va buning sabablari. Inson va jamiyat hayotida uch etakchi soha – siyosat, iqtisod va ma'naviyatning o'zaro uyg'unligini ta'minlash masalasi. Mustaqil O'zbekiston davlatining ushbu muammoga alohida e'tibori.

"Yuksak ma'naviyat – engilmas kuch". Milliy taraqqiyotning ma'naviy-axloqiy negizlari.

Umuminsoniy qadriyatlar va milliy ma'naviyatimizning uyg'unligi. Ijtimoiy fanlar metodologiyasi va milliy ma'naviy meros.

O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimov tomonidan ishlab chiqilgan mustaqillik ma'naviyatining tayanch qoidalar, milliy ma'naviyatimizning teran tomirlari, mustaqillik davrida ajdodlarimiz ma'naviy merosiga munosabatning tubdan yangilanishi.

Shaxs erki va ma'naviy takomil imkoniyatlari. Mustaqil O'zbekistonda jahon madaniyatiga munosabat. Umuminsoniy qadriyatlar va milliy ma'naviyat nisbati. Umumbashariy qadriyatlar qanday shakllanadi? Milliy ma'naviyatimizning umuminsoniy mohiyati.

Ijtimoiy fanlar metodologiyasi xususida. Ijtimoiy fanlarning tabiiy (tabiatga oid) va aniq (matematik) fanlar bilan o'zaro umumiy va farqli tomonlari. Ijtimoiy fanlarning shakllanishida naqliy va aqliy bilimlar nisbati. Bugungi kun ijtimoiy fanlar sohasidagi muammolar va ularni hal qilish yo'llari.

2-Modul

Ma'naviyatni anglash. Milliy ma'naviyatimiz ilmiy-nazariy asoslarining shakllanishi. Ma'naviy hayot mezonlari

Inson hayotining ma'nosi. Inson hayotida ma'naviyatning o'rni va ahamiyati. Jahon ilmda ma'naviyat masalalari. O'zbekistonning birinchi Prezidenti I.A.Karimov asarlarida ushbu masalaga yangicha yondoshuvning shakllanishi.

Ma'naviyatning soha sifatida mustaqilligi, iqtisod va siyosat sohalar bilan munosabati. Ma'naviyat sohasiga nazariy yondoshuv va uning ahamiyati. Milliy ma'naviyatimiz tarixiy tajribasini ilmiy idrok etish ma'naviyat nazariyasini shakllantirishning asosiy omili sifatida.

Markaziy Osiyoda yaratilgan qadim yozma adabiyotlarda ma'naviyat masalalari. Islom mintaqa madaniyatida ma'naviyat masalalarining nazariy jihatdan shakllanishi. Imom Abu Hamid G'azzoliyning "Kimiyo'i sodat" asari muqaddimasida ma'naviyat nazariyasining bevosita ishlab chiqilishi. "Dil-podshoh, aql-vazir" kontsepsiyasining mohiyati. Jaloliddin Rumiyning "Masnaviy" ma'naviy asarida ma'naviyatning ta'rifi. Alisher Navoiy ijodi milliy ma'naviyatimiz qomusi sifatida.

Inson hayotida ma'naviyatning o'rni va ahamiyati. Jahon ilmi va o'rinish ajdodlarimiz merosida ma'naviyat masalalarining nazariy jihatdan o'rganilishi.

Inson hayotida ma'naviyatning o'rni. Insonning borlig'i, go'zalligi uning yuksak ma'naviyati va ma'rifati orqali nomoyon bo'lishi.

Jahon ilmda ma'naviyat masalalari.

Markaziy Osiyoda yaratilgan qadim yozma adabiyotlarda ma'naviyat masalalari. Islom mintaqa madaniyatida ma'naviyat masalalarining nazariy jihatdan shakllanishi. Imom Abu Hamid G'azzoliyning "Kimiyo'i sodat" asari muqaddimasida ma'naviyat nazariyasining bevosita ishlab chiqilishi. "Dil-podshoh, aql-vazir" kontsepsiyasining mohiyati. Jaloliddin Rumiyning «Masnaviy» ma'naviy asarida ma'naviyatning ta'rifi. Alisher Navoiy ijodi milliy ma'naviyatimiz qomusi sifatida.

Shaxs va millat ma'naviyatining asosiy jihatlar.

Ma'naviyatning turli ta'riflari. Ularning bir-biriga muvofiqligi. Shaxs ma'naviyati va milliy ma'naviyat nisbati. Milliy o'zlikni anglash. Shaxs ma'naviyati ma'naviyat nazariyasining o'zak tushunchasi sifatida. Shaxs ma'naviyatining asosiy qirralari.

Millat ma'naviyati va milliy ma'naviyat. Milliy ma'naviyatning shakllanishida o'zga millat vakillarining ishtiroki. Milliy ma'naviyat va mintaqa madaniyati: o'zaro nisbatlar.

Ma'naviyat va ma'rifat. Shaxs va millat ma'naviyat takomilining uyg'unligi.

Ma'naviyat va ma'rifat. Ma'rifatning tor va keng ma'nolari. Ma'rifat inson qalbiga sayqal berish jarayoni sifatida. Ma'rifat yo'llari. Ma'naviy kamolot jarayonining turli o'lcamlari.

Islomgacha ma'naviyat – asotir tafakkuridan milliy o'zlikni anglash sari. Islom mintaqa madaniyati doirasida milliy ma'naviyatimiz takomili va ma'rifat yo'llari: a) Suma bosqichi – Ibrat ma'rifati; b) Islom ma'rifatchiligi bosqichi – Ilm ma'rifati; v) Tasavvuf tariqatlari bosqichi – Riyo'zat ma'rifati; g) "Majoz tariqi" bosqichi – Mehr ma'rifati. Yangi davrda milliy ma'naviyatimiz takomilining bosh muammosi – siyosiy va ma'naviy taraqqiyot uyg'unligi masalasi. "Xavos" va "avom".

3-Modul Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat.

Ma'naviyat, ruhiyat, madaniyat.

Ma'naviyat va ruhiyat tushunchalari, ularning o'zaro nisbati. Inson tabiati va shaxs ma'naviyati. Milliy ma'naviyatimizda ruhiyat muammolarining o'rganilishi va bu sohada erishilgan yutuqlarning ahamiyati.

Ma'naviyat va madaniyat nisbati. "Moddiy" va "ma'naviy" madaniyat masalasi. Madaniyat shaxs ma'naviyatining moddiy voqe'likdagi izlari sifatida. Shaxs ma'naviyatining tarkibiy jihatlar va madaniyatning tarkibiy qismlari. Jahon madaniyati va mintaqa madaniyatlari.

"Ma'naviyatshunoslik", fanining "Ruhshunoslik", "Madaniyatshunoslik", "Nafosatshunoslik", "Tarbiyashunoslik" kabi inson va jamiyat hayotini o'rganuvchi turli fanlarga nisbati.

Din va ma'naviyat.

Mustaqillik sharoitida dinga munosabatning tubdan o'zgarishi. Din va ma'naviyat: umumiy va farqli jihatlar. Diming zohiriy va botiniy jihatlar. Ibadat nima? Imon-e'tiqod ma'naviyatning tarkibiy qismi sifatida. Dinda ilm va ibrat. Taqdiy va tahliiy imon tushunchalari. Din sivosatmi, ma'naviyatmi? Shariat, islom huquqi va islom ma'naviyati. Inson qalbiga zo'rlik bilan kirib bo'lmaydi.